

9. Школяр С.П. Про можливості використання потенціалу закладу освіти в програмах різного рівня / Слово і справа Антона Макаренка: український та європейський контексти, присвяченій 135-річчю з дня народження А. С. Макаренка: XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16–17 березня 2023 р.). «Управлінська майстерність керівника навчального закладу», «Управління проєктами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві»: Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 16–17 березня 2023 р.) / за ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2023. С.306-310
10. Школяр С. П. Елементи системного підходу у підготовці майбутніх менеджерів. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Педагогіка та психологія. 2015. С. 230–235.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ

*Білай Д.В.
Полтава, Україна*

При нинішніх темпах розвитку сучасного суспільства і сучасних технологій період професійного навчання є недостатнім для забезпечення готовності до професійного розвитку упродовж усієї кар'єри та життя в цілому. Це у свою чергу вимагає все більшої участі самого фахівця в пошуку нових професійних знань і способів їх обробки, а також його відкритості новим цінностям і сенсам, уміння приймати рішення і працювати в команді, управляти конфліктами і професійно зростати, бути креативним, гнучким, мобільним та відповідальним.

Є проблеми, які неможливо повністю вирішити у рамках навчально-виховного процесу. Це, передусім, адаптація, комунікація, стресостійкість, а також управлінська компетенція. Не існує певної моделі, вивчивши яку, вищезазначені проблеми будуть вирішені. Можна викликати бажання вивчати, розвивати мислення і комунікативні компетенції, допомогти усвідомити важливість професійного зростання для свого психологічного здоров'я, а також технологічно озброїти прийомами і способами самовдосконалення у професійній сфері [2].

Суттю модернізації системи освіти в сучасному світі в цілому та в Україні зокрема стала зміна освітньої парадигми: від тієї, в основі якої були покладені знання, вміння та навички, до нової, в основі якої – формування ключових компетентностей. Науковцями із США, Канади, Швейцарії та інших країн була розроблена програма з визначення ключових компетентностей, як таких, що дають змогу особистості ефективно реалізуватись у багатьох соціальних сферах та сприяють особистому успіхові. Ними було відмічено, що відповідальність за набуття особистістю необхідних компетенцій несе не тільки навчальний заклад, в даному випадку заклад професійної (професійно-технічної) освіти, але на їхнє формування значною мірою впливають родина,

робота, масмедії, релігійні та культурні організації тощо [3].

Компетентнісний підхід у професійній освіті висвітлювали в своїх роботах О. Дубасенюк, В. Ковальчук, Л. Оршанський, О. Мармаза, О. Овчарук, О. Пометун, К. Рудніцька, О. Савченко, Т. Сорочан, О. Ходань та ін. Його застосування у практиці підготовки майбутнього фахівця веде до інтеграції окремих знань, умінь, навичок у єдину ефективну діяльність, у кожному окремому випадку дозволяючи визначити основні орієнтири як власне навчання, так і подальшого професійного саморозвитку, акцентувати найважливіші чинники успішної професійної діяльності та націлити учнів на розуміння взаємозв'язків між ними.

Компетентності, що їх має набути майбутній фахівець будь в якій сфері, поділяються на:

- загальнопрофесійні компетентності, що мають у своїй основі знання та уміння, які є загальними (спільними) для професії;
- ключові компетентності – «загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом)»;
- професійні компетентності, які базуються на знаннях та уміннях, що дають фахівцеві змогу «виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації» [4].

Кожна компетентність побудована на комбінації взаємовідповідних пізнавальних відношень та практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань, умінь, усього того, що можна мобілізувати для активної дії.

Міжнародна комісія Ради Європи у своїх документах [3] розглядає це поняття як загальні чи базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, ключові кваліфікації, художні вміння чи навички, ключові уявлення, та опорні знання.

Вона виділяє п'ять базових компетенцій, необхідних будь-яким фахівцям:

1. Політичні й соціальні компетенції, пов'язані зі здатністю покладати на себе відповідальність, брати участь у спільному вирішенні питань, у функціонуванні й розвитку демократичних інститутів;
2. Компетенції, які стосуються життя в полікультурному суспільстві, покликані перешкоджати виникненню ксенофобії, розповсюдженню атмосфери неприязності до представників інших народів і культур;
3. Компетенції, які визначають володіння усним і писемним мовленням;
4. Компетенції, пов'язані з накопиченням інформації, оволодінням новими технологіями, розуміння їх позитивних і негативних сторін, здатність критично сприймати всю інформацію, яка надходить через ЗМІ, Інтернет;
5. Компетенції, які сприяють бажанню навчатися все життя не тільки з професійної точки зору, а й в особистому та суспільному житті.

Володіти сукупністю компетенцій, необхідних для успішної інтеграції в сучасний соціум, означає вміти мобілізувати в певній ситуації отримані знання та досвід.

Отже, компетентнісний підхід до навчання – це сукупність конкретних знань, умінь, навичок, здатностей, готовності до наукового пізнання, розуміння підготовленості особистості до професійної діяльності на основі наявності визначених компетенцій.

Це спроба привести до відповідності освіти та потреби ринку, пом'якшити протиріччя між навчальною та професійною (фаховою) діяльністю. Розробити в системі професійної (професійно-технічної) освіти ефективні методи та педагогічні технології для досягнення головної мети – формування у учнів ключових компетенцій [1].

Список використаних джерел:

1. Білай Д. Формування загальнокультурної компетентності майбутніх працівників сфери послуг. *Innovations and Prospects for the Development of Science and Technology in the 21st Century : Challenges of the Future : materials of the international scientific conference. Poland, Lodz ; Stefana Żeromskiego street, 2022. С. 45–48.*
2. Гребень С. Проблеми та перспективи розвитку професійної технічної освіти в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 3(63). С. 125–130.
3. Definition and Selection of Competencies. Theoretical and Conceptual Foundations (DeSeCo). Strategy Paper on Key Competencies. An Overarching Frame of Reference for an Assessment and Research Program – OECD, 2002 – URL: <http://www.oecd.org/edu/statistics/deseco>
4. Ковальчук В., Оршанський Л. Професійна підготовка майбутніх фахівців сфери обслуговування на засадах компетентнісного підходу. *Молодь і ринок*. 2016. № 11/12. С. 6–10.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

*Богинська Ю.В., Стиркіна Ю.С.
Полтава, Україна*

Останніми роками все більшої популярності у сфері вивчення іноземних мов набувають онлайн-заняття. Пандемія коронавірусу в Україні та закриття шкіл через воєнний стан змусили викладачів швидко перейти на онлайн-навчання, що створило труднощі в навчальному процесі. Але позитивним моментом є те, що методика викладання предмета не змінилася, єдиною проблемою є адаптація методики до сучасних онлайн-інструментів.

"Дистанційне навчання - це навчання в умовах географічного розділення між викладачами та студентами, де всі або більшість навчальних процедур здійснюються з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій" [2].